

Тема. Просте ускладнене речення

Мета: закріпити знання про просте ускладнене речення,

удосконалити навички синтаксичного розбору простого речення;

учити аргументовано відстоювати власну точку зору;

сприяти зацікавленню учнів літературою рідного краю;

розвивати навички правильного інтонування, творчі нахили, пам'ять,

уважність, спостережливість, здатність до самовираження;

виховувати патріотизм, любов і повагу до рідного слова, культуру

мовлення, загальну культуру.

Форми та методи роботи: елементи проектної технології, інтелектуальна розминка, аутотренінг, робота з тлумачними словниками, «Я – коректор», лінгвістичне конструювання, мовознавче дослідження, «Редактор», поетична самопрезентація, журналістський практикум.

Дорога під силу тому, хто йде!

Народна мудрість

Хід уроку

I. Організаційний момент

Сторінка титульна, створена попередньо

Заздалегідь учні попереджені про те, що на уроці вони будуть створювати власну книгу знань, тому прийшли із заготовками для майбутньої книги.

- На сьогоднішньому незвичайному уроці я пропоную вам створити книгу. Саме книга, сповнена мудрості, розкриває свої обійми й веде в чарівний світ слова. Коли читаєш її, в уяві постають дивовижні образи, створені митцями. А чому сьогодні нам самим не спробувати хоча б на 45 хвилин стати творцями?

Титульні сторінки ваших книг уже оформлені, і в цьому проявили свою творчість.

Відомо, що найкращого результату досягає той, хто беззаперечно вірить у свої сили. Тож проведемо аутотренінг.

1. Аутотренінг

Слова промовляються всіма одночасно.

Я випускник.

Я особистість творча.

Я міркую, замислююся.

Я хочу знати.

Я можу творити.

Я хочу зробити свій проект.

Сторінка перша. Повідомлення теми та мети уроку

- Нашим проектом стане створення власної Книги Знань, на сторінках якої ви відобразите хід сьогоднішнього уроку, результати творчої роботи, повторите найважливіші синтаксичні правила з теми «Просте ускладнене речення».

Сторінка друга. Прогнозування очікуваних результатів

- Для того, щоб виконати всі завдання сьогоднішнього уроку, ми обов'язково маємо продумати зміст книги, тобто нашу роботу.

1. Знати, пам'ятати, розуміти:

просте ускладнене речення:

звертання,

вставні слова,

однорідні члени,

відокремлені члени речення.

2. Створити:

власний «продукт» - книгу.

3. Підготувати й здійснити

захист.

Сторінка третя. Мотивація та самомотивація

- Нехай кожен на цій сторінці схематично запише те, що йому необхідно для творчої плідної роботи.

Діти записують схематично. Потім зачитують.

- Подолати наш шлях і створити кінцевий продукт – книгу – вам допоможуть знання з теми «Просте ускладнене речення».

Сторінка четверта. Актуалізація

1.Інтелектуальна розминка

- Яке речення називають простим?
- Чим воно може ускладнюватися?
- Що називаємо звертанням?
- Вставними словами?
- Який зміст вкладаємо в поняття «відокремлені уточнювальні члени речення»?
- Обґрунтуйте випадки відокремлення додатків, означень, обставин.
- Розкажіть про розділові знаки при однорідних членах речення.
- Запишіть на цій сторінці приклади до кожного правила.

Вибірково перевіряю виконану роботу.

V. Формування умінь та навичок

Сторінка п'ята. Поетичні рядки зі звертаннями

- Я думаю, що попередні сторінки змусили вас замислитися над тим, чи все ви пам'ятаєте про просте ускладнене речення. Настав час перегорнути ще одну сторінку. Що ж на ній? Чудові твори митців красного слова Полтавського краю!

Але що сталося? Коректор (проводжу словникову роботу) не помітив відсутності розділових знаків!!! Рятуймо тексти письменників, розставляючи розділові знаки та обґрунтовуючи їх (*у роздаткових матеріалах, що лежать на партах, вилучено розділові знаки*).

1. «Я – коректор»

Тексти для роботи роздані відповідно до рівня навчальних досягнень.

Усього 3 варіанти.

Поезії записують на сторінку книги..

Сула-ріка! Моє ти море,
В тобі і перли, і янтар,
Й кораллово-червоні гори,
Зорі вечірньої стожар.

Сула-ріка! Моя лагуна,
Мій вир, що молодість крутив.

'Ти не старієш, вічно юна,
Не одспівався твій мотив.

Сула-ріка! Моя ти сестро,
Дніпра солодке джерело.

Була зима, а знов ти скресла,
Щоб все довкола розцвіло.

Н. Хоменко

Край коханий, Україна, пісня солов'їна,
я лишив розбите серце на твоїх руїнах!
За її гірку дорогу і за долю вбогу
станьмо, хлопці, на коліна – помолімося Богу!

В. Малик

- Дай, дідусю, поносить
Ту медаль, що блискотить!
Виросту, трудитись буду -
Теж медаль прикрасить груди!

П. Мостовий

2. Усна словникова робота з тлумачними словниками

- Що означає слово «розмай», «стожар», «лагуна», «скресла»?

Сторінка шоста. Вставні слова

1. Вибіркова робота

- А зараз проявіть спостережливість та увагу. У запропонованих

текстах знайдіть вставні слова, випишіть їх.

Хто знає, може, так і було насправді. Та, нарешті, спуск закінчується. І так, мабуть, до полудня.

І, здається, ще мить – і вигляне з-за зеленого мережива брита козацька голова, із хвацьким оселедцем, і голос, захриплий у походах, обпалить мене вогнем запитання:

- Хто ти єсть, мій нащадку? Вірний син землі-неньки чи осоружний бусурман, котрий і здатен лише на те, щоб пити соки її...

Т. Нікітін

2. Лінгвістичне конструювання

- Складіть речення зі словами *по-перше, по-моєму, видно, зрозуміло*, у яких вони виступали б то як вставні слова, то як члени речення.

Сторінка сьома. Однорідні члени речення

1. Мовознавче дослідження

Наш земляк, Василь Симоненко, був палким патріотом рідного краю. Свою любов до Батьківщини він передавав у неперевершених поезіях, а художні образи створював, використовуючи однорідні члени речення.

Випишіть однорідні члени речення. Визначте, чим вони виражені, поясніть їх роль. Обґрунтуйте вживання розділових знаків.

Текст на екрані. Робота виконується за варіантами.

Я не бував за дальніми морями,
Чужих доріг ніколи не топтав-
В своїм краю під буйними вітрами
Щасливим я і вільним виростав.
Чужих країв ніколи я не бачив,
Принад не знаю їхніх і окрас,

Та вірю серцем щирим і гарячим:

Нема землі такої, як у нас.

В. Симоненко

Що ярами глибокими, степом та лісами

Йшли козаки проти хана, блискали списами.

Гей, іржали ситі коні, вороні й булані,

Майоріли короги у густім тумані.

Попереду на баскомсу на коні гарячим

Їхав славний Конашевич – кошовий козачий.

Ішли бити татарина, табуни займати,

І ревіло над степами грізне «ой, гай, мати».

В. Симоненко

Сторінка восьма. Відокремлені члени речення

1. «Редактор»

Хіба коли-небудь письменники можуть здогадатись, як інтерпретують сучасники їх тексти? Для роботи над створенням наступної сторінки вам будуть необхідні творче мислення та знання про відокремлені члени речення.

Запропоновані речення ускладніть відокремленими членами та уточненнями.

Слухаю небо, і слухаю землю, і слухаю дідову розмову. І в серце моє вливається якась незрима сила, що на віки вічні прив'яже мене до цієї землі, до співучі тихої мови.

В. Симоненко

Багатство Вітчизни і воля її - то наші найперші святі ідеали.

В. Малик

Сторінка дев'ята. Поетична саморезентація

- Найцікавіша, бо ми творчі учні митців Лубен. Доведімо це!

1. Самопрезентація

Представлення випереджального завдання.

- На сьогодні вам було задано скласти поетичні рядки про рідний край з відокремленими членами речення.

Учитель заслуховує твори. Дає завдання оформити цю сторінку самостійно вдома, записавши туди поезію.

3. «Мозковий штурм»

- Пригадайте, імена письменників-земляків та назвіть головні мотиви їх творчості.

4. Журналістський практикум

- Уявіть, що ви потрапили на прес-конференцію із письменниками Лубенщини. Озвучте запитання, які ви поставили б митцям про їх творчість? Використовуйте при цьому прості ускладнені речення.

Сторінка десяти. Рефлексія. Підсумок уроку

- Після того, як ви завершите роботу над своїми книгами, ми створимо альманах із кращих творчих робіт. А останню сторінку ви заповните зараз, завершивши запропоновані рядки.

Рефлексійна анкета

На уроці я:

- зробив успіхи в...
- труднощі відчув...
- мене захопило..
- виявляється, творити - це...

VII. Оцінювання

VIII. Домашнє завдання

Параграф 24, ст. 103, вправа 182